

Minister Klimatu i Środowiska

DLŁ-WNO.050.29.2024.RB
3032025.11874475.9599044
Warszawa, 01-03-2024

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację Pana Posła Kacpra Płażyńskiego w sprawie przemysłu drzewnego i papierniczego w Polsce, K10INT1219, przedstawiam poniższe informacje.

Na wstępie chciałbym podkreślić, że Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe (dalej Lasy Państwowe), na mocy art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o *lasach* (Dz.U. z 2023 r. poz. 1356 z późn. zm.), powołane jest do zarządzania lasami stanowiącymi własność Skarbu Państwa. Zarząd ten jest sprawowany zgodnie z zasadą trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, zdefiniowaną w art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy o *lasach*, przez co rozumie się działalność zmierzającą do ukształtowania struktury lasów i ich wykorzystania w sposób i w tempie zapewniającym trwałe zachowanie ich bogactwa biologicznego, wysokiej produktywności oraz potencjału regeneracyjnego, żywotności i zdolności do wypełniania, teraz i w przyszłości, wszystkich ważnych ochronnych, gospodarczych i socjalnych funkcji na poziomie lokalnym, narodowym i globalnym, bez szkody dla innych ekosystemów. Dodatkowo, art. 8 ustawy o *lasach* określa zasady gospodarki leśnej: powszechną ochronę lasów, trwałość utrzymania lasów, ciągłość i zrównoważone wykorzystanie wszystkich funkcji lasów oraz powiększanie zasobów leśnych.

Przy sprzedaży drewna na 2024 r. przepisami obowiązującymi są:

- zarządzenie nr 97 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 12 października 2023 r. w sprawie zasad sprzedaży drewna w PGL LP na lata 2024-2026 zmienione zarządzeniem Nr 105 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 28 listopada 2023 r. zmieniającym zarządzenie nr 97 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 12 października 2023 r.;

- decyzja nr 171 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 12 października 2023 r. w sprawie okresów sprzedaży i zasad ustalania cen w 2024 r. w Portalu Leśno-Drzewnym i aplikacji e-drewno;
- decyzja nr 172 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 12 października 2023 r. w sprawie kryteriów, parametrów i sposobu wartościowania ofert zakupu oraz regulaminów sprzedaży w Portalu Leśno-Drzewnym i aplikacji internetowej e-drewno.

Zgodnie z powyższymi przepisami, obowiązują następujące formy sprzedaży:

- sprzedaż ofertowa w Portalu Leśno-Drzewnym (sprzedaż ofertowa);
- systemowe aukcje internetowe w aplikacji e-drewno (aukcje systemowe);
- aukcje internetowe w aplikacji e-drewno (aukcje e-drewno);
- aukcje i submisje;
- negocjacje handlowe;
- na podstawie cennika sprzedaży detalicznej.

Pragnę zauważyć, że bieżąca sprzedaż drewna na styczeń 2024 była o 11% większa względem stycznia 2023 r. Tym samym uogólniona podaż drewna była wyższa, a nie niższa w miesiącu, w który wprowadzono moratorium.

Odnosząc się do podziału puli surowca na poszczególne formy sprzedaży (70%/30%), należy mieć na uwadze, że ów podział należy do wyłącznych kompetencji Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych. Jego celem jest ochrona zarówno interesów przedsiębiorstw w branży drzewnej, jak i Lasów Państwowych. Należy pamiętać, że Lasy Państwowe są głównym dostawcą drewna na rynku krajowym. Warto tutaj przypomnieć decyzję Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumenta (dalej UOKiK), która została wydana 29 grudnia 2008 r. (Nr DOK-9/2008) w odniesieniu do praktyki stosowanej przez Lasy Państwowe, polegającej na przeciwdziałaniu ukształtowaniu się warunków niezbędnych do powstania bądź rozwoju konkurencji, poprzez uzależnienie warunków sprzedaży drewna od posiadania historii zakupu drewna przez przedsiębiorców ubiegających się o zakup drewna od Lasów Państwowych oraz od przebiegu historii tego zakupu. Prezes UOKiK uznał praktyki za ograniczające konkurencję na krajowym rynku hurtowej sprzedaży drewna oraz nakazał zaniechanie jej stosowania. Lasy Państwowe odwołały się od tej decyzji. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 21 stycznia 2011 r. sygn. akt XVII AmA 115/10 podtrzymano decyzję prezesa UOKiK. Lasy Państwowe odwołały się od tego wyroku. Ostatecznie, Sąd Apelacyjny w Warszawie

VI Wydział Cywilny wyrokiem z dnia 17 listopada 2011 r. oddalił apelację potwierdzając zasadność kary nałożonej przez prezesa UOKiK. Dlatego dokładny podział puli jest elastyczny i wynika z analiz zarówno rynkowych, jak i prawnych prowadzonych przez Lasy Państwowe.

Podsumowując należy stwierdzić, że stosowane w Lasach Państwowych rozwiązania związane ze sprzedażą drewna pozwalają na kształtowanie uczciwej konkurencji, zachowanie interesu Skarbu Państwa oraz zachowanie stabilności dostaw dla przedsiębiorców, z możliwością obniżki cen drewna. Obecna sytuacja stanowi w większości powrót do przedpandemicznego stanu w przemyśle drzewnym, a krajowy poziom cen drewna nie odbiega od cen europejskich.

Chciałbym także podkreślić, że koszty pozyskania surowca i prowadzenia działalności podstawowej w Lasach Państwowych są również zależne od sytuacji gospodarczej, geopolitycznej i pandemicznej. Koszty prowadzenia działalności podstawowej, w tym pozyskania surowca drzewnego, wynosiły w 2021 r. ok. 5 mld zł, natomiast w roku 2022 już ok. 8,5 mld zł. Na różnicę w kosztach działalności podstawowej miały wpływ zarówno czynniki zewnętrzne, jak i wewnętrzne np. zmiana katalogów pracochłonności dla prac leśnych i związana z tym zmiana stawek roboczych, co było podyktowane m.in. szeroko pojętym wzrostem cen.

Dodatkowo należy pamiętać, że huragan w nocy z 11 na 12 sierpnia 2017 r. wyrządził bezprecedensowe w 93-letniej historii Lasów Państwowych szkody. Uszkodzonych zostało niemal 80 tys. ha lasów, z czego połowa została zniszczona zupełnie i musiała być odnowiona w całości. Powalonych i połamanych drzew było bez mała 10 mln m³. Kataklizm dotknął lasy na obszarze kilkudziesięciu nadleśnictw z Regionalnych Dyrekcji Lasów Państwowych w Toruniu, Gdańsku, Poznaniu, Szczecinku. Łączne koszty w nadleśnictwach dotkniętych kataklizmem wyniosły blisko 350 mln zł, a jego skutki dla rynku surowca drzewnego są cały czas odczuwalne. Wywołał podaż drewna, w konsekwencji zwiększenie się liczby przedsiębiorstw z tego zakresu branżowego, kształtując ostatecznie wzrost popytu trwający do dnia dzisiejszego.

Niemniej jednak, dostrzegając konieczność propagowania/wspierania przedsiębiorców zajmujących się bezpośrednio przerobem drewna, Lasy Państwowe planują wprowadzenie zmian w zasadach sprzedaży drewna, które wyjdą naprzeciw potrzebom i oczekiwaniom przedsiębiorstw przetwarzających surowiec drzewny.

Aktualnym priorytetem Ministerstwa Klimatu i Środowiska w zakresie zarządzania lasami jest wzmocnienie funkcji społecznej i przyrodniczej lasów z jednoczesnym zapewnieniem ciągłości funkcji produkcyjnej.

W dniu 8 stycznia 2024 roku Pani Paulina Hennig-Kloska, Minister Klimatu i Środowiska, wydała polecenie Dyrektorowi Generalnemu Lasów Państwowych wstrzymania/ograniczenia pozyskiwania drewna w lasach znajdujących się w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe w terminie do 30 czerwca 2024 r. w wybranych lokalizacjach. W załączniku do polecenia - zawierającym wytyczne co do sposobu wykonania polecenia - wskazano, że wprowadzone ograniczenia dotyczą 10 obszarów (Bieszczady, Puszcza Borecka, Puszcza Świętokrzyska, Puszcza Augustowska, Puszcza Knyszyńska, Puszcza Karpacka, Puszcza Romincka, Trójmiejski Park Krajobrazowy, a także w okolicy Iwonicza-Zdroju i Wrocławia).

Wytyczne zostały przekazane Dyrektorowi Generalnemu Lasów Państwowych, który odpowiada za ich praktyczne wdrożenie. W tym zakresie celem jest również zagwarantowanie zakładom usług leśnych wykonywania prac na poziomie wynikającym z zawartych z nimi umów na bieżący rok oraz realizacja innych zobowiązań związanych z dostępnością drewna na rynku. Zgodnie z zapowiedzią dąży się, aby ograniczenia lub zamiana prac dla firm realizujących usługi leśne mieściły się w przedziale przewidzianym w umowach. Każdy przypadek ma być rozpatrywany indywidualnie. W razie problemów z porozumieniem na poziomie nadleśnictw, konkretne sytuacje należy sygnalizować odpowiedniemu dyrektorowi regionalnej dyrekcji Lasów Państwowych i Dyrektorowi Generalnemu Lasów Państwowych. Jeżeli będą pojawiać się niepokojące sygnały w zakresie sytuacji firm z branży leśno-drzewnej, będą one podstawą do podejmowania środków zaradczych. W tym zakresie analizowane są istniejące możliwości uruchomienia różnych form wsparcia dla przedsiębiorców, którzy znajdą się w trudnej sytuacji, wynikającej z realizacji polecenia

Polecenie wynikało z potrzeby podjęcia działań na zidentyfikowanych, cennych przyrodniczo i społecznie obszarach. Jest ono aktem doraźnym, a zaproponowane w nim działania mają charakter pilotażowy.

Chciałbym także poinformować, że na stronie internetowej Ministerstwa Klimatu i Środowiska zostanie uruchomiony formularz, za pośrednictwem którego będzie można zgłaszać miejsca o szczególnym znaczeniu przyrodniczym lub społecznym. Takie działanie pozwoli w sposób aktywny współpracować z lokalnymi społecznościami.

Pragnę także zaznaczyć, że Minister Klimatu i Środowiska zarządzeniem z dnia 6 lutego 2024 r. powołała *Zespół do spraw wzmocnienia ochrony lasów cennych przyrodniczo i ważnych społecznie*, którego zadaniem jest wypracowanie rekomendacji w zakresie wzmocnienia ochrony lasów cennych przyrodniczo i ważnych społecznie, w tym sposobu prowadzenia gospodarki leśnej na wskazanych obszarach. W ramach prac będą również analizowane propozycje zgłaszane przez stronę społeczną.

Wskazany Zespół składa się z naukowców, przyrodników, leśników i przedstawicieli organizacji pozarządowych. Do udziału w pracach Zespołu zapraszani są także przedstawiciele przedsiębiorców leśnych oraz przemysłu drzewnego, których reprezentacja zapewni większą trwałość i harmonijność wdrożenia ustaleń Zespołu, tak aby przyjmowane rozwiązania były stabilne.

Finalnie, mają zostać wypracowane i wdrożone rozwiązania systemowe. Celem jest osiągnięcie przez społeczeństwo poczucia realnego współuczestniczenia w procesie zarządzania lasami, które są naszym wspólnym dobrem.

Ministerstwo Klimatu i Środowiska jak i Lasy Państwowe monitorują sytuację na rynku surowca drzewnego w Polsce, jak również organizują spotkania zarówno z przedsiębiorstwami pozyskującymi surowiec drzewny, jak i z branżą drzewną. Jedno z takich spotkań odbyło się w dniu 23 stycznia br. w Ministerstwie Klimatu i Środowiska. Podczas przedmiotowego spotkania przedstawiciele przemysłu drzewnego w swoich wypowiedziach podkreślali, że dla nich aspekt środowiskowy jest bardzo ważny. Wyznali swoją otwartość do dialogu w kwestiach związanych z ekologią w lasach, jak również wskazali, że w większości przypadków na obszarach najcenniejszych pod względem bioróżnorodności nie prowadzi się pozyskania surowca drzewnego, gdyż jest to nieoptyczne. Wskazali również, że poza aspektem ochrony bioróżnorodności należy mieć również na uwadze zmiany klimatyczne, których presja silnie przekłada się na stan lasów. Każdy uczestnik miał możliwość wypowiedzi w celu nakreślenia najważniejszych dla jego branży problemów związanych z rynkiem surowca drzewnego w Polsce.

Takich spotkań zarówno w Ministerstwie Klimatu i Środowiska, jak również w Lasach Państwowych odbyło się więcej. Wspomnieć pragnę o posiedzeniu Zespołu do spraw wzmocnienia ochrony lasów cennych przyrodniczo i ważnych społecznie w dniu 21 lutego 2024 r. Wzięli w nim udział m.in.: Bogdan Czemko – Polska Izba Gospodarcza Przemysłu Drzewnego; Tadeusz Ignaciuk – Stowarzyszenie Przedsiębiorstw Leśnych; Rafał Jajor – Polski Związek Pracodawców Leśnych; Jędrzej Kasprzak – Stowarzyszenie Producentów

Płyt Drewnopochodnych. Uczestnicy spotkania wymienili poglądy m.in. na temat podejścia do funkcjonowania zakładów usług leśnych po zmianach. Przedstawiciele przedsiębiorców usług leśnych (Rafał Jajor, Tadeusz Ignaciuk) poinformowali o obecnym modelu funkcjonowania zakładów usług leśnych, tj. udziale prac hodowlanych i pielęgnacyjnych w ogólnym wolumenie prac, przeciętej ilości zatrudnianych pracowników, średniej wielkości parku maszynowego. Uczestnicy spotkania wymienili uwagi o kwestiach związanych z interpretacją oraz realizacją wytycznych Ministra Klimatu i Środowiska z 8 stycznia 2024 r. w kontekście zarówno bieżącej sytuacji w nadleśnictwach, których ograniczenia dotyczą, jak i z punktu widzenia przygotowania kolejnego etapu ewentualnych wyłączeń. W szczególności zwrócono uwagę na sytuację w zakładach usług leśnych na terenie nadleśnictw objętych ograniczeniami, doboru kryteriów do kolejnych wyłączeń, potrzeby zmian legislacyjnych.

W resorcie trwają również prace nad zorganizowaniem dialogu wszystkich stron (również przedsiębiorców) w odniesieniu do gospodarki leśnej i rynku surowca drzewnego w Polsce, pod roboczą nazwą „Ogólnopolskiej debaty o lasach”.

Końcowo dodam, że Ministerstwo Klimatu i Środowiska wspólnie z Ministerstwem Rozwoju i Technologii prowadzi analizy i prace nad rozwiązaniami pozwalającymi na zapewnienie dobrej sytuacji sektora przemysłu drzewnego oraz usług związanych z leśnictwem, przy zachowaniu priorytetów związanych z ochroną przyrody. Tej sprawie poświęcone było spotkanie wiceministrów wskazanych ministerstw w dniu 23 lutego 2024 r., jak też robocze spotkanie podległych departamentów w dniu 1 marca 2024 r.

Z wyrazami szacunku

Z up. Ministra

Mikołaj Dorożala
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/

Do wiadomości:

Departament Spraw Parlamentarnych w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów